

Xoşbəxt Yusifzadə: Dünyada dəniz neftinə yolu ilk dəfə Azərbaycan açdı

Neft Daşlarının 70 illiyi tamam olur. AZƏRTAC bu münasibətlə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının akademiki, Dövlət Neft Şirkətinin birinci vitse-prezidenti, neft tariximizin canlı əfsanəsi Xoşbəxt Yusifzadənin məqalesini təqdim edir.

1941-1945-ci illərin Böyük Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycanda neft hasilatı kəskin şəkildə azalmış və 1948-ci ildə 14 milyon tona düşmüşdü.

Respublikada neft hasilatını artırmaq üçün sahənin işini yenidən qurmaq, maddələrə yeni texnika və texnologiyalar gətirmək, qazma işlərini sürətləndirmək, köhnə yataqlarda lay təzyiqinin tələb olunan səviyyəyə saxlanılmasını təmin etmək, dəniz neft yataqlarında kəşfiyyat işlərini gücləndirmək lazım idi. Lakin bunlar da kifayət deyildi. Azərbaycan neftinin şöhrətini bərpa etmək üçün bunlarla yanaşı, yeni neft və qaz yataqlarının kəşf olunması və işlənilməsinin sürətləndirilməsi məsələsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edirdi.

Bəs, yeni yataqları harada axtarmalı? Bu sual axtarış-kəşfiyyat işlərinin istiqamətləri barəsində neftçi-alimlər və geoloqlar arasında hələ müharibə illərində yaranmış fikir ayrılığını yenidən gündəmə gətirdi: quruda, yoxsa dənizdə?

Neftçi-alimlərin və geoloqların bir qrupu hesab edirdi ki, kəşfiyyat işlərini quruda aparmaq, bu işləri mezozoq çökmüntülərinə yönəltmək və yeni neft yataqlarını orada axtarmaq lazımdır. Onlar bunu belə əsaslandırdılar ki, dənizdə iş çox baha başa gəlməklə yanaşı, olduqca çətin və risklidir.

Alimlərin və geoloqların digər bir qrupu isə dənizdə işləməyin tərəfdarı idi. "Dənizçilərə" məşhur geoloq Ağaqurban Əliyev başçılıq edirdi. Onlar bildirdilər ki, axtarış-kəşfiyyat işlərinin Xəzərini içərilərinə - açıq dənizə istiqamətləndirilməsi olduqca perspektivli bir məsələdir və bunun alternativiyə yoxdur.

Sonda "dənizçilər" qalib gəldilər. Onlar açıq dənizdə kəşfiyyat işlərinin ilk ünvanı kimi Neft Daşları sahəsini seçdilər.

Bunun səbəbi suyun üzündə idi və yaxşı görünürdü. Neft Daşları sahəsində uzununaqırılma boyunca dənizin səthində çıxan təbii neft və qaz sızmaları geoloqların diqqətini çoxdan cəlb etmişdi. Uzun illərdən bəri neft və qaz çatlar vasitəsilə laylardan dənizə sızırdı. Neft buradakı daşları-qayaları da qara rəngə boyamışdı və bu yer "Qara daşlar" kimi də tanınırdı. Burada neftin yataq şəklində daha dərin yerlərdə yığılıb qalmalarının mümkünlüyünü yoxlamaq lazım gəlirdi. Lakin bu fikrin əleyhdarları da var idi və onlar tədqiqat sahəsində neftin dəniz səthinə sızması faktına başqa cür baxır və deyirdilər ki, orada daha nə neft qalıb, nə də qaz. Hamısı suyun üzünə çıxıb, neft suya qarışıb, qaz da havaya uçub. Ağaqurban Əliyev və tərəfdarları isə bu iddialara belə cavab verirdilər ki, suyun üzünə çıxan neft əsasən yuxarı obyektərdən sızır. Aşağı obyektərdən isə neft və qazla zəngindir.

O vaxt SSRİ-nin gələcək qaz sənayesi naziri Sabit Orucovun rəhbərlik etdiyi "Azneftkəşfiyyat" Birliyində bacarıqlı və fədakar insanlar çalışırdılar. Neft Daşlarına göndiriləcək ilk neftçi-desantçılar da Birliyin işçiləri arasında seçilmişdi. 1948-ci il noyabrın 14-də geoloq Ağaqurban Əliyev, istedadlı qazma mütəxəssisi Yusif Səferov və Sabit Orucov neftçi-desantçılar dəstəsinin digər üzvləri ilə birlikdə təcrübəli kapitan Əjdər Sadıxovun "Pobeda" yedək gəmisində böyük çətinliklə Neft Daşları rayonuna gəldilər və gəmidən enib, suyun üzünə çıxmış qayalıqların birinə qədəm qoynular. Burada onların maraqlı bir "eksperiment"ini yada salmaq istəyirəm: neftçilər iri bir qara daşın üstünə bir neçə kilo sement qoyub, yoxlamaq istədilər ki, su bu kisələri yuyub aparacaq, ya yox. Təxminən iki həftədən sonra onlar həmin yerə qayıdanda sement kisələrinin qupquru görüldü. Yalnız bundan sonra -

1948-ci ilin dekabrında dəniz inşaatçılarının ilk dəstəsi "Transportnik" ("Neftçiyatçı") gəmisi ilə Pirallahı adasından "Qara daşlar"ı axtarırdı. Buradakı adaqda qazma briqadasi üçün 14 kvadratmetrik bir "yaşayış evi" inşa edildi. Sahil ilə gəcə-gündüz əlaqə saxlamaq üçün radiostansiya quruldu.

1949-cu ilin iyununda adada ilk quyunun qazılmasına hazırlıq başlandı. Qazma işləri üçün əməliyyat meydanı yaratmaq məqsədilə ömrünü başa vurmuş "Çvanov" gəmisi "Qara daşlar"ı axtarıb, neftçilərin nişan verdikləri yerdə batırıldı və dəniz fəthlərinə stasionar qurğu kimi xidmət etməyə başladı. Sonralar ada daha altı köhnə gəminin son mənzili oldu. Həmin gəmilər adanı külləkdən və dalğalardan qorumaq məqsədilə yarıya qədər suya batırıldı. Onların kayut və anbarları isə qazmaçılar üçün yeməxanaya, tibb məntəqəsinə, qaz otaqlarına çevrildi. Süni adanın ərazisi genişləndi. Əsərlər adası, mahalılarda vəsf edilən "7 gəmi adası" belə yarandı.

1949-cu il avqustun 24-də təcrübəli buruq ustası Mixail Kaverçoqkinin briqadası dünyada ilk dəfə sahildən 40, Bakı şəhərindən isə 90 kilometr uzaqda - açıq dənizdə 1 nömrəli ilk quyunu qazmağa başladı. Həmin il noyabrın 7-də quyuyu 942 metr dərinlikdən, Qala lay dəstəsindən ilk neft fontanı vurdu və gündə 100 tondan çox neft verməyə başladı.

"Neft Daşları" yatağı belə kəşf olundu. Coşqun Xəzər dəniz neftçilərinin qəhrəmanlığı, cəsareti, mühəndis və ustaların fədakarlığı, onların yuxusuz gecələri sayəsində fəth edildi. Azərbaycan tarixə dənizdə neft hasilatının vətəni, Neft Daşları isə dünyanın 8-ci möcüzəsi kimi düşdü.

Neft Daşları yatağının kəşf edilməsi və işlənilməsi böyük xidmətlərinə görə 1951-ci ildə Azərbaycan neftçilərinin bir qrupu - Qurban Abasov, Ağaqurban Əliyev, Mixail Kaverçoqkin, Nəsrulla Babayev, Aleksandr Kamladze, Yusif Səferov, Solomon Qrobşteyn, Viktor Noqayev, Sabit Orucov, Əhəd Yaqubov birinci dərəcəli Stalin mükafatına (sonralar SSRİ Dövlət mükafatı) layiq görüldülər.

1961-ci ildə isə dəniz neft yataqlarının mənimlənməsinə görə Əhəd Əliyev, Abbas Biləndərli, Bəhmən Hacıyev, Məmmədcaavad Qasımlı, Vsevolod Neqreyev, İsrail Quliyev, Mirkəziz Məmmədov, Fuad Səmədov o dövrdə SSRİ-nin ən yüksək mükafatı - Lenin mükafatı ilə təltif edildilər.

Neft Daşları qəhrəmanları məskəni kimi də geniş şöhrət tapmışdı. Sosialist Əməyi Qəhrəmanı adına layiq görülmüş dəniz neftçilərinin Qurban Abasovun, Ağa Dadaş Kərbəlayı oğlunun, Məmməd Qənbərovun, Məlik Göyçayevın, İsrail Hüseynovun, Akif Cəfərovun, Mixail Kaverçoqkinin, Yusif Kerimovun, Xanoğlu Bayramovun, Bəxtiyar Məmmədovun adları ilə Azərbaycan haqlı olaraq bu gün də fəxr edir.

1950-ci ildə Xəzər nefti ilə dolu ilk tanker Neft Daşlarından sahile yol aldı.

Təxminən bir ildən sonra isə Neft Daşlarında artıq 6 kəşfiyyat quyusundan neft hasil edildirdi. Belə bir vaxtda dənizdə estakada tikintisi məsələsi ortaya çıxdı. Hidroteknika qurğuların layihəçiləri bu məsələni də uğurla həll etdilər. Neft Daşlarında estakadalar suyun dərinliyi 40 metrə çatan yerlərdə inşa olunur və yataq bu estakadalardan qazılmış mailli quyular vasitəsilə istismar olunurdu. Dənizin dərinliyinin artması ilə əlaqədar olaraq, hər estakada meydançasından 4-dən 32-yə qədər quyular qazılırdı ki, bu da yatağın "küt" üsulu ilə işlənməsini təmin edirdi. Bu olduqca səmərəli və müxtəlif bir üsul idi. Belə mailli quyular suyun dərinliyi hətta 60 metrə çatan yerlərin neftinə də gedib çıxmağa imkan verirdi.

Ötən illər ərzində Neft Daşları Azər-

şəxsi o təbii mühitə uyğun şəkildə cilləyir. Dəniz hər şeyi - ən yüksək mənavi dəyərləri də, insanın dünyagörüşündəki, xarakter və tərbiyəsindəki boşluqları da tez üzə çıxarıb, adamları ümumi məqsəd naminə birləşdirir. Mən çox xoşbəxtəm ki, ömrümün on illi Neft Daşlarında keçdi və Xəzər mənim kimi gənc bir mütəxəssisə insanlara gerek olmağı öyrətdi.

Mən o vaxt Neft Daşlarında mühüm bir iş gördüm. Hiss etdim ki, cavan mütəxəssislər axşamlar bilmirdilər nə ilə məşğul olunsunlar. Ağıma gəldi ki, onlar üçün bir iş tapmalıyam. Neft Daşlarında bilik cəmiyyəti yaratdım. Gənc mühəndislərin hamısını bu bilik cəmiyyətinə cəlb etdim. Onların hər birinə ayrı-ayrı mövzular verir, sonra çıxışlarını dinləyib müzakirə edirdik. Deyim ki, bu, çox maraqlı bir iş idi və gənc mütəxəssislər bi-

lik cəmiyyətinin fəaliyyətində həvəslə iştirak edirdilər.

Bizim bu cəmiyyətin səsi bütün respublikaya yayıldı. Bizə Respublika Elmi-Texniki bilikləri cəmiyyətinə qəbul etdilər. Mən hətta Elmi-Texniki bilikləri yayılmasında nailiyyətlərimə görə "Bilik" cəmiyyəti Mərkəzi İdarə Heyətinin xəttili Sovet İttifaqından Rumıniyaya yola düşən nümayəndə heyətinin tərkibində daxil edildim. O vaxt bunun özü də böyük bir mükafat idi.

Neft Daşlarında həqiqi romantika ilə dolu fərəhli günlərlə yanaşı, təəssüf ki, çox ağır, hətta faciəli günlərimiz də olurdu. 1957-ci il noyabr ayının 20-dən 21-nə keçən gecə baş vermiş faciəni bu gün də bütün təfərrüatı ilə xatırlayıram. O vaxt Neft Daşlarında mədəm müdirin əvəz edirdim. Axşam saat doqquz rədələrində "Gürganneft" Neft Mədənləri Trestinin baş mühəndisi Bəhmən Hacıyev zəng eddi ki, ehtiyatlı olun, güclü külək əsəcək. Sonra da tapşırırdı ki, "üstaları götür, çıx mədən ərazisinə, görün vəziyyət nə yerdədir".

Tez yığılıb, çıxdı. Estakadada yerimək mümkün deyildi. Birtəhər özüümüzlə 3-cü neftçiyə məntəqəsinə yetirdik. Dalğalar quyulardan məntəqəyə gələn boru xətlərini sındırıb dağıdırdı. İşləyən quyuları bağlamaq lazım idi. Operatorlar bu işi çox çətinliklə yerinə yetirirdilər, çünki ayaq üstə durub nəse etmək mümkün deyildi. Onlar estakadada sürünmə-sürünmə gəzirdilər. Səhərdə bu işləri gördük. Səhər saat 5-də Bəhmən Hacıyev zəng etdi. Xəbər verdi ki, üzərində buruq ustası Mixail Kaverçoqkinlə birlikdə 22 nəfərlik olduqcu özümlə buruqla birlikdə dalğa yuyub aparıb. Bu ağır xəbəri yandırdıqların hamısı eşitdi. Həmin dəqiqələrdə adamlara tapşırıq verib, yenidən hara isə yollamaq çox riskli idi.

Səhər açıldı. Yoxlama, araşdırma başlandı. Məlum oldu ki, gecə dalğalar köhnə estakadaların da bir hissəsini yuyub aparıb. Öyrəndik ki, gecə küləyin sürəti saniyədə 43 metrə, dalğaların hündürlüyü isə 13 metrə çatmışdı. Son 100 ildə Xəzərdə belə bir hadisə müşahidə edilməmişdi. Ona görə də dənizdə hidroteknika qurğuların inşa edilməndə bunu nəzərə almalıydılar. Amma həmin vaxtdan - 1957-ci ilin noyabrından başlayaraq bütün yeni layihələr bu faktorları nəzərə almağağa işlənilirdi. Həm təza hidroteknika qurğularına əsasən inşa edilirdi, həm də harada mümkün deyildi, orada köhnə qurğular yeni hündür estakadalarla əvəzlənirdi.

Üstündən 62 il keçsə də 1957-ci ilin həmin noyabr gecəsində baş verənlər bu günədək mənim yaddaşımdan silinməyib.

Kəşf olunduğu vaxtdan başlayaraq, işlənmənin bütün dövrlərində Neft Daşlarına insanlar həmişə böyük neft məbədi, neft ziyarətgahı kimi baxmışlar. Yazıçı və şairlərdən, mədəniyyət və incəsənət xadimlərindən tutmuş, dünyanın məşhur siyaset adamlarına qədər hamı Neft Daşlarını öz gözləri ilə görmək istə-

sahəyə qədəm qoyanda, təslikdən, biraşa bu nasoslara tərəf gətməyə başladım. Mən bərk təşvişə düşdüm, fikirləşdim ki, Allah eləməmiş, nasosların birində qəflətən partlayış olsa, onda neyləyirik? Axı bunu təxribat kimi də qələmə verə bilərdilər! Odur ki, cəld tərpənib, sovet rəhbərinin qarşısını kəsdim və dedim:

("Əziz Nikita Sergeyeviç, çox sağ olun ki, biza gəlmisiniz").

Bu sözlərdən sonra Nikita Xruşşovun müşayiət edən şəxslər də dayandırlar və ele oradaca istehsalata dair söhbət başlandı. O vaxt N.S.Xruşşovun sahili ilə Neft Daşları arasında vertolyotların uçuşlarını təşkil etməyi tapşırırdı və bu marşrutda vertolyotlar ele həmin ildən uçuşağa başladı. Xruşşovun ikinci təklifi də kifayət qədər orijinal və maraqlı idi. O, Neft Daşları sahəsində quru yerin az olduğunu nəzərə alıb burada doqquzmetrəbəli yataqxanalar tikməyi məsləhət gördü və belə bir yataqxana inşa edildi.

Bir-birindən kəskin şəkildə fərqlənən çoxsaylı geoloji obyektlərinə və zəngin neft ehtiyatına görə unikal yataq olan Neft Daşlarının işlənməsində böyük bir mərhələsi Ümmümilli Liderimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu Öndərimiz Neft Daşlarında dəfələrlə olmuş, dəniz neftçilərinin əməyini daim yüksək qiymətləndirmişdi. Neft Daşlarının 25 illik yubileyinə isə O, SSRİ neft sənayesi naziri Valentin Dmitriyeviç Şaşinlə birlikdə gəlmişdi. Ulu Öndərimiz yubiley mərasimində dəniz neftçiləri ilə, onların hüneri ilə fəxr etdiyini dedi. O, Xəzər neftçilərinə xüsusi qayğı göstərirdi. Təkcə belə bir faktı qeyd etdim ki, Ümmümilli Liderimizin respublikaya rəhbərlik etdiyi 1970-ci illərdə neftçilər üçün tikilən mənzillərin sayı rekord həddə çatmışdı. Neftçilərin 95 faizindən çoxunun mənzil problemi həll olunmuşdu. Azərbaycana ikinci dəfə rəhbərlik etdiyi illərdə də Heydər Əliyev ölkəmizin neft sənayesinin inkişafında Neft Daşlarının rolunu xüsusi qeyd edirdi. Deyirdi ki, Azərbaycan "Yeni neft strategiyasının maddi və elmi təməli məhz Neft Daşları ilə qoyulmuşdur".

Vaxtilə Neft Daşlarından başlanmış və 25 il bundan qabaq bizim "Azəri", "Çıraq" və "Günəşli" (dərsulu hissə) yataqları üzrə "Əsrin müqaviləsi"ne, daha sonra "Şahdəniz", "Ümid", "Abşeron" kimi nəhəng və iri qaz-kondensat yataqlarına gətirib çıxarmış böyük neft epopeyasının yeni parlaq səhifələri Heydər Əliyevin neft strategiyasının layiqli davamçısı - möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə yazılır. Cənab İlham Əliyev Neft Daşlarının 55 və 60 illik yubileyini burada bizimlə birlikdə qeyd etdi. 2009-cu ildə "Möcüzələr adası"nın 60 illiyinə həsr olunmuş mərasimdəki çıxışında Prezident dedi ki, "Neft Daşları həmişə Azərbaycan xalqının qəlbində yaşayacaqdır...Neft Daşları Azərbaycan xalqının, Azərbaycan dövlətinin ayrılmaz bir bəyərdir, çox gözəl inkişaf nümunəsidir. Azərbaycanda neftçilər bütün dövrlərdə böyük hörmətə malik adamlar olmuşlar, bu gün də belədir. Neftçi peşəsi çox şərəfli peşədir və neftçilər həmişə dövlət tərəfindən yüksək qiymətləndirilir və bundan sonra da belə olacaqdır". Prezidentimiz belə bir haqiqəti xüsusi vurğulamışdır ki, "neft sənayesinin və neftçilərin ölkəmizin inkişafında çox böyük rol, çox böyük xüsusi çəkisi vardır".

Yubiley günündə Prezident SOCAR-ın rəhbərliyi ilə birlikdə Neft Daşlarının ərazisini gəzdi, dəniz mədənlərindəki yeniliklərə, neftçilərin gördükləri işlərə tanış oldu.

Burada "Neft Daşları" yatağının kəşfinin və işlənilməsinin Azərbaycanda neft sənayesinin inkişafında və dünyanın yanacaq-energetika potensialının artırılmasında rol barəsində fikirlərimi davamı 6-cı səhifədə

İşləməyə davamı 6-cı səhifədə

İşləməyə davamı 6-cı səhifədə

İşləməyə davamı 6-cı səhifədə

İşləməyə davamı 6-cı səhifədə

İşləməyə davamı 6-cı səhifədə

İşləməyə davamı 6-cı səhifədə

İşləməyə davamı 6-cı səhifədə

İşləməyə davamı 6-cı səhifədə

İşləməyə davamı 6-cı səhifədə

İşləməyə davamı 6-cı səhifədə

İşləməyə davamı 6-cı səhifədə

Xoşbəxt Yusifzadə: Dünyada dəniz neftinə yolu ilk dəfə Azərbaycan açıb

əvvəli 5-ci səhifədə

bölüşmək istəyirəm:

- *Bu yataq neft-qaz sənayesinin inkişafında yeni mərhələnin - dəniz yataqlarının mənimlənməsi mərhələsinin başlanğıcını qoydu;*

- *Dünya təcrübəsində ilk dəfə açıq dənizdə estakada dirəkləri üzərində dəniz mədəni tikildi. Ötən illərdə Neft Daşlarında meydançalarla birlikdə təxminən 300 kilometr estakada inşa edilib;*

- *Neft Daşları Azərbaycanda neft hasilatının artmasına təkan verdi. Respublikada illik neft hasilatı 1948-ci ildəki 14 milyon tondan 1966-cı ildə 22 milyon tona çatdı.*

- *Dünya təcrübəsində ilk dəfə olaraq dənizdə laylara suurma metodu məhz "Neft Daşları"nda tətbiq edildi. İşlənmənin əvvəlindən bəri Neft Daşlarında laylara 268 milyon ton su vurulmuş, bunun da nəticəsində quyuların fontan üsulu ilə işləməsinin müddəti xeyli uzadılmışdır. Su vurulan horizontlardan indiyədək 108 milyon ton neft çıxarılmışdırsa, bunun 24 milyon tonu suurma nəticəsində əldə edilən əlavə neftdir.*

- *"Neft Daşları" açıq dənizdə təcrübəli kadrların hazırlanması üçün praktiki bir məktəb oldu Həmin mütəxəssislər nəinki Azərbaycanda və keçmiş SSRİ-də, həmçinin dünyanın bir çox ölkələrində müvəffəqiyyətlə işləyirdilər;*

- *Abşeron-Balxanyanı qalxımından neft alınması sonradan "Azəri-Çıraq-Günəşli" kimi yataqların açılmasına zəmin yaratdı;*

- *Dünyada dəniz akvatoriyalarının mənimlənməsi epoxasının əsasını qoymuş Neft Daşlarının kəşfi təkcə keçmiş SSRİ-də - Xəzərdə, Oxot, Barents dənizlərində, Qara dənizdə deyil, həm də dünyanın bütün dəniz və okean akvatoriyalarında - Meksika körfəzində, Şimal dənizində axtarış-kəşfiyyat işlərinin inkişafına güclü təkan verdi. Hazırda dünya üzrə axtarış-kəşfiyyat işlərinin və karbohidrogen hasilatının böyük bir hissəsi dəniz akvatoriyalarının payına düşür. Dünya okeanları və dənizlərinin şelfində işlərin miqyası sürətlə genişlənir. Suyun dərinliyi min metrədən çox olan sahilərdə karbohidrogen ehtiyatlarının mənimlənməsi prosesi gedir və biz fəxrle deyə bilərik ki, bu böyük prosesin təməlini Azərbaycan neftçiləri qoymuşlar.*

Artıq qeyd etdiyim kimi, Neft Daşları yatağında qalıq neft ehtiyatının çıxarılması işləri hələ 15-20 il davam edə bilər. Lakin fikrimizcə, Neft Daşları yatağının çıxarıla bilən qalıq neft ehtiyatı bundan sonra da əhəmiyyətli dərəcədə artırıla bilər. Hazırda bu istiqamətdə perspektiv proqramlar işlənilib həyata keçirilir. Həmin proqramlar əsasında əlavə hidrotexniki qurğular tikilir, texnoloji obyektlər təmir və bərpa edilir, yeni quyular qazılır, neft hasilatının artırılması üçün elmi-tədqiqat və sınaq-

təcrübə işləri aparılır.

Eyni zamanda, ekoloji məsələlər unudulmur. Tərtib edilmiş ekoloji proqramlar əsasında əhəmiyyətli tədbirlər həyata keçirilir. Məsələn, gündəlik gücü 500 kubmetr olan bioloji təmizləmə qurğusu yenidən qurulmuşdur. Neft Daşlarında içməli su problemi müasir bir qurğunun inşası ilə bircəfəlik həll edilmişdir. Köhnə estakadaların sökülməsi prosesi davam etdirilir. Yeni tikilən özüllərdən qazma işləri ekoloji baxımdan daha müasir və təhlükəsiz metodlarla, o cümlədən eyni bir dəzgahla maili istiqamətləndirilmiş bir neçə quyunun qazılması üsulu ilə həyata keçirilir.

Bu gün Neft Daşları abad bir dəniz şəhəridir. Hazırda bu şəhərdə 1654 dəniz neftçisi yaşayır və işləyir.

Möcüzələr adasının bugünkü mənzərələri görünələri valeh edir. Onun sosial həyatı tamamilə dəyişib. Neftçilər üçün burada beynəlxalq standartlara uyğun əmək və məişət şəraitini yaradılıb. Binalar zövqlə təmir edilib, yeni idman qurğuları, mədəniyyət və iaşə obyektləri inşa olunub, gözəl parklar salınıb. Burada Ümummilli Liderimizin abidəsi ucaldılıb, Heydər Əliyev muzeyi yaradılıb. Muzeyin eksponatları Ulu Öndərin zəngin ictimai-siyasi və dövlətçilik fəaliyyətini, Onun neft sənayesinin inkişafına göstərdiyi diqqət və qayğısını əks etdirir. Muzeydə neft strategiyasının Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsinə əks etdirən eksponatlara da geniş yer ayrılıb.

Neft Daşlarında 1957-ci ilin noyabrında baş vermiş güclü qasırqada həlak olmuş Xəzər fəatehərinin və Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü uğrunda mübarizədə canlarından keçmiş şəhid neftçilərin xatirəsinə əbədi ehtiram ifadəsi olaraq möhtəşəm abidə də ucaldılıb.

Neft Daşları Azərbaycan neftçilərinin yaşlı nəslinin qiymətli yadigarıdır. Bu gün də o, "möcüzələr adası" olaraq qalır və insanlar bu möcüzəni indi də ziyarət etməyə can atırlar. Dünya ölkələrinin hökumət başçıları, parlament üzvləri, alimləri, yazıçı və şairləri, mədəniyyət və incəsənət xadimlərini buraya cəlb edən, yalnız neft və bu dəniz şəhərinin bənzərsiz mənzərələri deyil, həm də coşqun Xəzəri ram edən insanların iradəsi və qəhrəmanlığıdır.

Mən Neft Daşlarının veteranlarını, "Neft Daşları" Neft və Qazçıxarma İdarəsinin işçilərini və onlarla birlikdə bütün dəniz neftçilərini şanlı yubiley münasibətilə təbrik edir, onlara möhkəm cansağlığı, uzun ömür və yeni nailiyyətlər arzulayıram.

Xoşbəxt Yusifzadə,

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin birinci vitse-prezidenti, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının akademiki